

sygnał

magazyn
nauczyciela

Nr 6 (129) czerwiec–lipiec 2024 / 26,00 zł (w tym 8% VAT)
ISSN 2719-2636

STAWIAMY NA KONKRETY!

Z KAŻDEJ STRONY

**Zmiany
w podstawie programowej**
Obywatelskie wystuchanie

PRAWA BELFRA

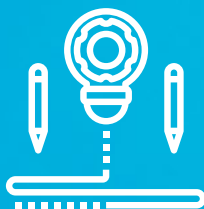
Prezenty dla nauczycieli
Jaka jest dopuszczalna wartość
upominku?

MAŁA SZKOŁA

Uczeń
we współczesnej rodzinie
Czyli jakiej?

TEMAT WYDANIA

Filozofia kaizen w edukacji

KOSZULKI I AKCESORIA

Polonistka

rzeczownik | AS: [polońska]

1. Osoba, która znakomicie tłumaczy z polskiego na polski.
2. Ekspertka ds. czytania między wierszami.
3. Mistrzyni potyczek słownych.
4. Niestraszna jej najtrudniejsza sytuacja liryczna.

Ile razy mam
się powtarzać?

- Historia

Na dobre,
na niedobre
i na litość boską

Winters, Savannah

W OGÓLE
NA PEWNO
POZA TYM
NAPRAWDĘ
NA CO DZIEŃ
W CUDZYSŁOWIE
CO NAJMNIEJ
WŁĄCZAĆ
NA RAZIE
WZIAĆ

Poprawna polozyciona nie bje!
Zaczynajcie si z nas

MIOSŁ KAGANEK
• OŚWIATY •

Nauczycielka

материал: АС [напытка]

1. Głaznik człowieka posiadający oczy dookoła głowy.
2. Posiada sipermoc uciszania spojrzaniem.
3. Kobieca z niesamowitą klasą.
4. Osoba o sercu ze szczerzego złota i nerwach ze stali.

TYLKO
MATEMATYKA
SIĘ LICZY

Szyjemy od A do Ż w Polsce!

nadwyrazcom

nadwyrzcom

nadwyraz.com

Wydawca

Oficyna MM
Wydawnictwo Prawnicze Mizera Sp. k.
ul. Bałtycka 33A, 61-017 Poznań
tel. 61 653 64 30
biuro@oficynamm.pl
www.oficynamm.pl

Redaktor naczelna

Aneta Mizera

Redaktorka prowadząca

Małgorzata Kowalska
sygnał@oficynamm.pl

Korekta

Martyna Mikołajczyk

Stali współpracownicy

Kinga Bartkowiak,
Anna Bolechowska,
Katarzyna Dworaczyk,
Zofia Grudzińska,
Piotr Kopka,
Joanna Krzemińska,
Barbara Kulesza-Gulczyńska,
Michał Łyszczarz,
Marcin Majchrzak,
Aleksandra Marchwian,
dr Maciej Pabisek,
Agata Sieńczak,
dr Tomasz Tokarz.

Reklama

Aleksandra Kowalewska
akowalewska@oficynamm.pl
tel. 61 828 49 71

Dział obsługi klienta

bok@oficynamm.pl
tel. 61 828 49 27, 61 828 49 28

Nakład

12 000 prenumerat elektronicznych

Zdjęcia

Zbiory własne Oficyny MM, Adobe Stock

Projekt okładki skład

Studio 365
Bettina Plenzler

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, zastrzega sobie prawo do skracania, redagowania oraz zmian tytułów tekstów nadesłanych artykułów, nie odpowiada za treść materiałów reklamowych.

Końcówka roku szkolnego to dobry moment, aby przyjrzeć się swojemu warsztatowi pracy i zastanowić się nad tym, czy nie należałoby czegoś w nim zmienić. Przy czym zmiany te wcale nie muszą być rewolucyjne – zgodnie z zasadami filozofii kaizen dużo lepiej skupić się na drobnych modyfikacjach, które z jednej strony są łatwe do wprowadzenia, z drugiej zaś mogą mieć duży wpływ na ostateczny efekt naszych działań. I choć metoda ta znajduje zastosowanie przede wszystkim w obszarze prowadzenia przedsiębiorstw, z powodzeniem można ją wykorzystać także w wielu innych dziedzinach, w tym w edukacji oraz w procesie rozwoju osobistego czy zawodowego. O tym, jak to zrobić, piszemy w Temacie wydania.

W wakacyjnym numerze nie mogło oczywiście zabraknąć wątków urlopowych. Nauczyciele zatrudnieni w szkołach mają możliwość korzystania z urlopów wypoczynkowych, odbywa się to jednak na nieco innych zasadach niż w przypadku ogółu pracowników. Dodatkowo w trakcie urlopu mogą pojawić się rozmaite okoliczności, które będą miały wpływ na jego dalszy przebieg. W dziale Prawa belfra omawiamy zatem najważniejsze kwestie związane z nauczycielskimi letnimi wakacjami i przyglądamy się najczęstszym sytuacjom problemowym, odwołując się do licznych przykładów zaczerpniętych z rzeczywistości polskich placówek.

Życzę Państwu udanego wypoczynku i do zobaczenia za dwa miesiące!

Z serdecznymi pozdrowieniami

Małgorzata Kowalska
Małgorzata Kowalska

Pismo polecane przez:

Kalendarium	5
Aktualności	7

! TEMAT WYDANIA

Filozofia kaizen w edukacji	10
-----------------------------------	----

👥 Z KAŻDEJ STRONY

Zmiany w podstawie programowej. Obywatelskie wystuchanie publiczne	15
Stanowisko nauczyciela świetlicy	18

💡 PORADY SPECJALISTY

Wypalenie zawodowe nauczycieli	22
--------------------------------------	----

§ PRAWA BELFRA

Prezenty dla nauczycieli	29
Czerwcowe zadania nauczyciela. Obowiązki przed i po zakończeniu zajęć dydaktycznych	32
Urlop wypoczynkowy nauczycieli	35

🏠 MAŁA SZKOŁA

Uczeń we współczesnej rodzinie. Czyli jakiej?	41
---	----

🎓 DOSKONALENIE I ROZWÓJ

Obowiązek uczestniczenia w szkoleniach	46
--	----

💻 TIKOWY KĄCIK

Character.ai. Interaktywne spotkania z bohaterami	49
---	----

✍️ FELIETON

W papierowej rzeczywistości	52
-----------------------------------	----

? NA MARGINESIE

Kłapki ogrodowe	52
-----------------------	----

[ANTY]PORADY

Pięć sposobów na zepsucie sobie wakacji	53
---	----

💬 RECENZJE

54

Filozofia kaizen w edukacji

s. 10

Zmiany w podstawie programowej

s. 15

Prezenty dla nauczycieli

s. 29

Uczeń we współczesnej rodzinie

s. 41

KALENDARIUM

CZERWIEC 2024

Data	Zadania wychowawcy	Podstawa prawna
1	Międzynarodowy Dzień Dziecka	
1	Światowy Dzień Rodziców	
3–17	Pomoc w przeprowadzeniu egzaminów maturalnych w terminie dodatkowym	Informacja CKE
3–19	Pomoc w przeprowadzeniu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie i egzaminu zawodowego – sesja 2. Lato 2024	t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 750
Np. 3–7	Konsultacje związane z procedurą wystawiania ocen zachowania uczniów	t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 750
3	Dzień Dobrej Oceny	
Do 7	Złożenie przez nauczycieli sprawozdania z realizacji planu rozwoju zawodowego (nauczyciele odbywający awans zawodowy według starych przepisów)	t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 2200
Np. 7	Poinformowanie uczniów oraz ich rodziców (prawnych opiekunów) o przewidywanych ocenach klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych i przewidywanej rocznej ocenie klasyfikacyjnej zachowania	t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 750
8	Dzień Cyrku bez Zwierząt	
9	Dzień Przyjaciela	
Np. 10–14	Pomoc w przeprowadzeniu procedury uzyskiwania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych oraz zachowania uczniów	t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 750
12–14	Pomoc w przeprowadzeniu egzaminu ósmoklasisty w terminie dodatkowym	Informacja CKE
Np. 14	Wystawienie uczniom rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych oraz zachowania	t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 750
Np. 14	Poinformowanie o terminach egzaminów klasyfikacyjnych uczniów, którym takie terminy zostały wyznaczone, oraz ich rodziców (prawnych opiekunów)	t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 750
17–20	Pomoc w zorganizowaniu i przeprowadzeniu egzaminów klasyfikacyjnych	t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 750
Np. 17	Przeprowadzenie zebrania z rodzicami	t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 750
Np. 17	Przygotowanie statystyki klasy dotyczącej klasyfikacji rocznej na zebranie rady pedagogicznej	t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 737
Np. 19	Udział w klasyfikacyjnym zebraniu rady pedagogicznej	t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 737
Do 20	Wypisanie świadectw promocyjnych oraz ukończenia szkoły dla uczniów swojej klasy	Dz.U. z 2023 r. poz. 1120 ze zm.

Data	Zadania wychowawcy	Podstawa prawna
Do 20	Zakupienie dyplomów i nagród oraz wypisanie dedykacji dla uczniów o najlepszych wynikach w nauce, wzorowym zachowaniu, szczególnym zaangażowaniu w życie klasy i szkoły	
Ok. 20	Poinformowanie uczniów oraz ich rodziców o zestawie podręczników przeznaczonych na kolejny rok szkolny	t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 750
Do 21	Poinformowanie o terminach egzaminów poprawkowych uczniów, którym takie terminy zostały wyznaczone, oraz ich rodziców (prawnych opiekunów)	t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 750
21	Zakończenie rocznych zajęć dydaktyczno-wychowawczych: rozdanie świadectw, nagród i dyplomów, podziękowanie za wspólną pracę w kończącym się roku szkolnym	Dz.U. z 2002 r. Nr 46 poz. 432 ze zm.
21	Święto Muzyki	
21	Światowy Dzień Żyrafy	
Po 21	Pomoc w dopilnowaniu właściwego przebiegu procedury odwołania od oceny wystawionej niezgodnie z przepisami dotyczącymi wystawiania tej oceny w przypadku uczniów swojej klasy	t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 737
23	Dzień Ojca	
Np. 24	Udział w zebraniu rady pedagogicznej podsumowującej pracę szkoły w roku szkolnym 2023/2024	t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 750
Do 30	Złożenie wniosku o wszczęcie postępowania kwalifikacyjnego lub egzaminacyjnego przez nauczycieli odbywających awans zawodowy	t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 984
30	Złożenie sprawozdań z odbytych staży przez nauczycieli, którzy ukończyli staż 31 maja (nauczyciele odbywający awans zawodowy według starych przepisów)	Dz.U. z 2020 r. poz. 2200

KALENDARIUM LIPIEC 2024

Data	Zadania wychowawcy	Podstawa prawna
3	Pomoc w wydaniu zdającym zaświadczeń oraz informacji o szczegółowych wynikach egzaminu ósmoklasisty	Informacja CKE
9	Pomoc w wydaniu zdającym świadectw, aneksów i informacji o wynikach egzaminów maturalnych	Informacja CKE
Do 10	Złożenie wniosków do kuratora oświaty o przyznanie stypendium PRM oraz stypendium MEiN uczniom spełniającym określone kryteria	Dz.U. z 2005 r. Nr 106 poz. 890 ze zm.

Zmiany w ramowych planach nauczania od września 2024 r.

Ministra Edukacji 20 maja 2024 r. podpisała *Rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania*, które wchodzi w życie 1 września 2024 r. i w większości przewiduje analogiczne rozwiązania jak w obecnie obowiązującym *Rozporządzeniu MEN z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół*. Najważniejsze zmiany dotyczą:

1. Rozszerzenia katalogu zajęć, które są realizowane podczas zajęć z wychowawcą w szkołach podstawowych (klasy IV–VII) i ponadpodstawowych (w klasach: II–IV liceum ogólnokształcącego, II–V technikum oraz II i III branżowej szkoły I stopnia), o zajęcia dotyczące nauki udzielania pierwszej pomocy (w klasie VIII szkoły ponadpodstawowej i w klasie I szkół ponadpodstawowych uczniowie uczą się pierwszej pomocy na lekcjach edukacji dla bezpieczeństwa).
2. Rezygnacji od roku szkolnego 2024/2025 z nauczania przedmiotu historia i teraźniejszość w: klasie I liceum ogólnokształcącego, klasie I technikum, klasie I branżowej szkoły I stopnia, klasie I liceum ogólnokształcącego dla dorosłych prowadzącego zajęcia w formie stacjonarnej, semestrze I i II liceum ogólnokształcącego dla dorosłych prowadzącego zajęcia w formie zaocznej, a w latach następnych w kolejnych klasach i semestrach tych szkół, aż do całkowitego zakończenia nauczania tego przedmiotu.
3. Wprowadzenia zmiany o charakterze dostosowującym, polegającej na zastąpieniu wyrazów „kwalifikacji rynkowej” wyrazami „kwalifikacji wolnorynkowej lub kwalifikacji sektorowej”.
4. Skrócenia z dwóch lat do jednego roku okresu, o jaki może zostać przedłużona uczniowi nauka w branżowej szkole II stopnia lub szkole policealnej; rozwiązanie to będzie dotyczyć uczniów, którym nie przedłużono okresu nauki w szkole podstawowej na I lub II etapie edukacyjnym lub w szkole ponadpodstawowej.
5. Zwiększenia liczby godzin przedmiotów ogólnokształcących w klasie II branżowej szkoły II stopnia (i odpowiednio zmniejszenie tej liczby w klasie I) oraz umożliwienie dyrektorowi branżowej szkoły II stopnia zaplanowanie takiej organizacji obowiązkowych zajęć edukacyjnych, aby słuchacz klasy II branżowej szkoły II stopnia mógł odbywać obowiązkowe zajęcia edukacyjne w podobnym wymiarze tygodniowym w obu semestrach.

Źródło: gov.pl

Świadczenie kompensacyjne czy emerytura stażowa?

Od 1 września wchodzi w życie przepisy o emeryturze stażowej. Nauczyciele będą mogli wybrać, czy chcą skorzystać z nowych uprawnień, czy z obowiązującego świadczenia kompensacyjnego. Związek Nauczycielstwa Polskiego przedstawił porównanie obu świadczeń. „Emerytura może być niższa o 20 proc. od świadczenia kompensacyjnego. Przejście na wcześniejszą emeryturę pomniejsza stan konta emerytalnego, dlatego emerytura naliczona w wieku powszechnym może być niższa o kolejne 20 proc. Skorzystanie z wcześniejszej emerytury oznacza przeniesienie środków z OFE i subkonta na konto podstawowe w ZUS co oznacza, że rodzina nie dziedziczy po przedwcześnie zmarłym nauczycielu. Nauczycielki tracą prawo do przeliczenia emerytury w wieku 65 lat, ponieważ przeniosły środki z OFE i subkonta do ZUS” – wskazano w opracowaniu. Zestawienie dostępne jest na stronie ZNP: <https://znp.edu.pl/wczesniejsza-emerytura-czy-swiadczenie-kompensacyjne/>.

Źródło: portalsamorzadowy.pl

Świadczenie urlopowe dla nauczycieli

Świadczenie urlopowe, zgodnie z przepisami *Karty nauczyciela*, ma być wypłacone do 31 sierpnia bez względu na to, czy dany nauczyciel kończy w tym roku szkolnym pracę, czy też będzie miał ograniczony etat. Nauczycielom, którzy z różnych przyczyn mogą mieć od 1 września ograniczony wymiar etatu lub z którymi w ciągu najbliższych dni zostanie rozwiązana umowa o pracę, zostanie im ono wypłacone w pełnej kwocie, która w tym roku szkolnym wynosi 2417,14 zł brutto. Jedynymi czynnikami, które mogą wpłynąć na pomniejszenie tej kwoty, są obecny wymiar zatrudnienia danego nauczyciela oraz okres zatrudnienia w czasie trwania obecnego roku szkolnego.

Źródło: portalsamorzadowy.pl

Nowe wzory legitymacji nauczyciela i ucznia

Ministerstwo Infrastruktury przedstawiło projekt rozporządzenia w sprawie nowych wzorów legitymacji uprawniających do ulgowych przejazdów komunikacją publiczną dla nauczycieli i uczniów. Nowe wzory dokumentów mają obowiązywać od 12 lipca 2024 r. Zgodnie z proponowanymi przepisami legitymacje, które zostały wydane przed wejściem w życie znowelizowanego rozporządzenia, zachowają ważność do upływu terminu, do którego ich ważność może być przedłużana, jednak nie dłużej niż przez okres trzech lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

Źródło: samorząd.pap.pl

16 tys. wakatów czeka na nauczycieli

Na koniec maja 2024 r. w bazie danych z ofertami pracy dla nauczycieli było 16 166 ogłoszeń. To nieznacznie, ale jednak więcej niż przed rokiem, co oznacza, że sytuacja kadrowa w szkołach póki co się nie poprawiła. Jak podkreślili autorzy facebookowego bloga poświęconego edukacji Dealerzy Wiedzy, tegoroczne dane trudno ocenić pozytywnie, a nie są one jeszcze ostateczne. Najwięcej poszukiwanych jest psychologów (2265), pedagogów (1660) i nauczycieli wychowania przedszkolnego (1365). „Na pewno martwią wysokie braki na kluczowych stanowiskach: magiczną liczbę tysiąca przekroczyły lub wkrótce przekroczą oferty dla nauczycieli przedszkola, polonistów, matematyków, anglistów, współorganizujących i pedagogów. Jeśli chodzi o psychologów, to tu jest zapaść całkowiata: dyrektorzy szukają ponad 2200 nauczycieli na to stanowisko” – piszą twórcy strony.

Źródło: portalsamorzadowy.pl

Zmiany w dokumentach ukończenia studiów podyplomowych

Resort nauki chce rozszerzyć liczbę informacji na dokumentach poświadczających przebieg lub ukończenie studiów podyplomowych i kształcenia specjalistycznego. Projektodawcy rekomendują również zamieszczanie na świadectwie ukończenia studiów podyplomowych przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela informacji, że osoba, która ukończyła te studia, „odbyła kształcenie zgodnie ze standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela oraz uzyskała przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela ze wskazaniem przedmiotu lub rodzaju zajęć, które może prowadzić, w tym jako nauczyciel pedagog specjalny, nauczyciel logopeda lub nauczyciel prowadzący zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka”.

Źródło: portalsamorzadowy.pl

POLECAMY

Centrum Edukacji Ekologicznej Hydropolis

Centrum Edukacji Ekologicznej Hydropolis to unikatowe centrum wiedzy, które łączy walory edukacyjne z nowoczesną formą wystawienniczą. Odkrywa procesy, w których bierze udział woda – niezwykła substancja, z którą każdy z nas styka się na co dzień, ale nie każdy zdaje sobie sprawę z jej istoty. Zgromadzone tu technologie multimedialne, interaktywne instalacje, wierne repliki i modele służą jednemu celowi: ukazaniu wody z różnych, fascynujących perspektyw. Hydropolis jest także wyjątkowym przykładem rewitalizacji obiektu poprzemysłowego. Wystawa mieści się w historycznym podziemnym zbiorniku wody czystej. Obiekt powstał w 1893 r. i jest jednym z zabytków wrocławskiej architektury wodociągowej. Wrocławskie centrum wiedzy o wodzie Hydropolis otrzymało tytuł najlepszego produktu turystycznego 2021 r. Złoty Certyfikat wręczany przez Polską Organizację Turystyczną to najważniejsza nagroda w polskiej branży turystycznej. Zайrzyj na www.hydropolis.pl i zarezerwuj bilety już dziś.

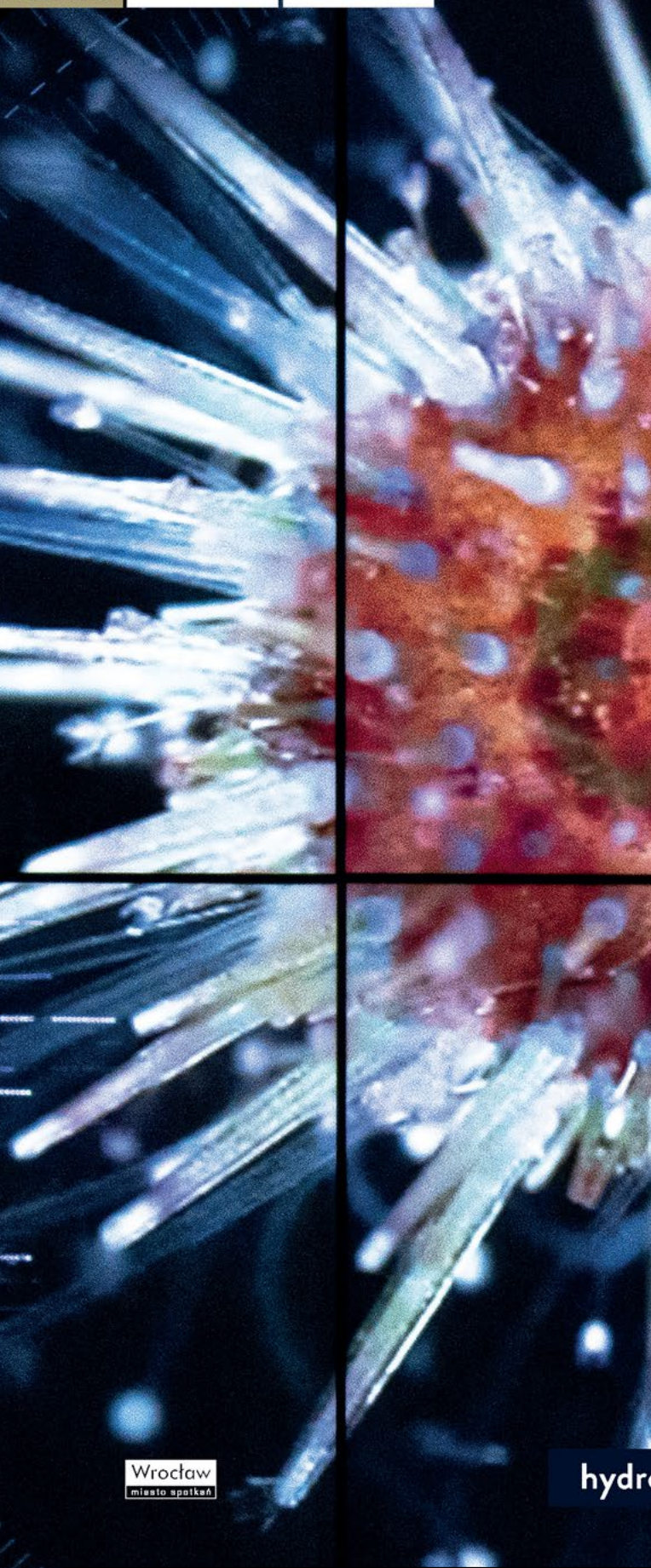
OTY CERTYFIKAT

POLSKA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

 HYDROPOLIS

JEDYNE
W POLSCE
CENTRUM
WIEDZY
O WODZIE

Wrocław
miasto spotkań

hydropolis.pl

WSZYSTKO
ZACZYNA SIĘ
OD WODY

 mpwik
wrocław

Filozofia kaizen w edukacji

W Japonii filozofia kaizen jest powszechnie uznawana za skuteczne narzędzie w prowadzeniu przedsiębiorstw, z powodzeniem może być jednak stosowana w każdej innej dziedzinie, także w środowisku edukacyjnym.

Do czego może przydać się nauczycielom różnych przedmiotów? Jak wykorzystać jej zasady, aby pracować nad procesami uczenia się, optymalizacją czasu i zasobów, a w rezultacie – doskonalić swój warsztat pracy i podnosić jakość kształcenia?

Małgorzata Bykowska

W Japonii, gdzie filozofia kaizen cieszy się szczególną popularnością, jest ona powszechnie uznawana za efektywne narzędzie w prowadzeniu wielu przedsiębiorstw (jej założenia wykorzystują m.in. Toyota, Mazda, Honda czy Sony). Powstała po II wojnie światowej i została zaproponowana japońskim fabrykom jako pomysł na przełamanie kryzysu po wojnie. Nie stworzył jej jednak żaden Japończyk, ale Amerykanin. Mimo swojej niewątpliwej skuteczności na gruncie biznesowym filozofia ta może być jednak stosowana także w każdej innej dziedzinie, w tym w środowisku edukacyjnym. Ponadto kaizen bardzo dobrze sprawdza się w procesie rozwoju osobistego lub doskonalenia umiejętności życiowych.

Idea tej filozofii jest prosta: zamiast dążyć do rewolucyjnych zmian, powinniśmy skupić się na małych zmianach, które z jednej strony są łatwe do osiągnięcia, z drugiej zaś mogą mieć duży wpływ na cały proces edukacji i osiągnięcie zawodowego sukcesu. Kaizen obejmuje metody i narzędzia, które umożliwiają pracę nad procesami uczenia się oraz optymalizacją czasu i zasobów zarówno uczniów, jak i nauczycieli, co w dalszej perspektywie służy podniesieniu jakości edukacji.

Co więcej, odnosi się to do nauczycieli uczących różnych przedmiotów.

Czym właściwie jest filozofia kaizen i jak wykorzystać jej zasady w obszarze szkoły?

Filozofia kaizen opiera się na podejmowaniu małych kroków, które mają prowadzić do osiągnięcia celu. Polega na dzieleniu materiału na części, które należy opanować, zapamiętać, poznać i wdrożyć na końcowym etapie nauki danego zagadnienia czy większej partii materiału. Z perspektywy naszego mózgu jest to doskonały sposób na uzyskanie wysokich wyników bez obawy, czy zdążymy na czas. Jednakże, aby ta zasada przyniosła efekty, konieczne jest zrozumienie mechanizmu jej działania oraz zaakceptowanie faktu, że jej zastosowanie w obszarze szkolnictwa przyniesie korzystne zmiany.

W filozofii kaizen chodzi o eliminację strat w organizacji lekcji oraz wprowadzenie narzędzi, które pomogą zidentyfikować większość problemów. Zasady kaizen pomagają optymalizować procesy edukacyjne poprzez usuwanie zbędnych etapów w pracy nauczyciela i ucznia, co zwiększa produktywność obu stron.

i przyspiesza osiągnięcie celu. W rzeczywistości szkolnej powyższe działania polegają przede wszystkim na gruntownej analizie wyników procesu edukacyjnego oraz podejmowaniu działań poprawiających jego efektywność.

Nie ulega wątpliwości, że każdy nauczyciel i każdy uczeń mogą stale doskonalić swoje umiejętności i poszerzać swoją wiedzę. Dzięki zastosowaniu zasad filozofii kaizen możliwe jest osiągnięcie wysoce efektywnego procesu edukacyjnego, w którym zarówno uczniowie, jak i nauczyciele osiągają dużo lepsze wyniki właśnie poprzez doskonalenie swoich metod pracy.

Stosowanie filozofii kaizen w celu doskonalenia organizacji procesu edukacyjnego

Model prowadzenia lekcji stosowany przez nauczycieli zależy od ich umiejętności dydaktycznych. Czasami ten sam nauczyciel inaczej pracuje w klasie IV, a zupełnie inaczej w klasie VI. Ponadto lekcja w klasach na tym samym poziomie może przybierać różne formy, ponieważ każdy zespół klasowy wymaga zastosowania innych metod pracy. Dlatego zawsze warto dokładnie przeanalizować swój model planowania i prowadzenia lekcji pod kątem ewentualnych problemów w procesie dydaktycznym, jakie mogą pojawić się w zależności od danego zespołu klasowego. Dotyczy to zarówno początkujących nauczycieli, jak i tych bardziej doświadczonych.

Oto lista problemów, jakie mogą pojawić się w trakcie lekcji:

- brak motywacji ze strony uczniów lub nauczyciela,
- brak czasu na wykonywanie zadań,
- brak właściwego procesu dydaktycznego zastosowanego przez nauczyciela,
- brak dobrego przygotowania samego nauczyciela do tematu lekcji,
- brak optymalizacji czasu i przestrzeni do wykonania zaplanowanych działań,
- brak umiejętności organizacji procesu edukacji uczniów,
- brak doświadczenia w wykorzystaniu na lekcji różnych narzędzi pracy.

Bardzo często skupiamy się jedynie na problemach leżących po stronie uczniów, całkowicie pomijając własny warsztat pracy i jego niedostatki. To błąd! Wszystkie trudności, na jakie zwrócimy uwagę w czasie analizy, powinny zostać nazwane i zapisane na liście problemów. Sporządzenie takiej listy ułatwi bardziej szczegółowe opracowanie modelu poprawienia struktury lekcji zgodnie z zasadą kaizen, czyli ciągłego doskonalenia warsztatu pracy.

Ważne!

Korzyści z zastosowania filozofii kaizen na lekcjach:

- poprawa jakości nauczania,
- zwiększenie motywacji uczniów,
- poprawa produktywności nauczycieli,
- efektywniejsze wykorzystanie zasobów i skrócenie czasu realizacji zadań.

Jak już wspomniano, zastosowanie filozofii kaizen w realiach szkolnych może znacząco wpłynąć na zwiększenie motywacji uczniów. Do czynników, które będą sprzyjać skutecznemu wdrożeniu jej zasad, a w efekcie przełożą się na lepsze wyniki nauczania, należą przede wszystkim:

- proponowanie uczniom różnorodnych zadań edukacyjnych,
- regularne udzielanie przez nauczyciela informacji zwrotnej,
- zastosowanie pracy w grupach na lekcjach,
- dobre planowanie lekcji,
- efektywne wykorzystanie nowoczesnych technologii – tworzy to bardziej odkrywczą atmosferę, która zachęca uczniów do większego udziału i zaangażowania w proces uczenia się.

Filozofię kaizen można ponadto stosować indywidualnie, niejako „we własnym zakresie”, wykorzystując w tym celu techniki samodzielnego zarządzania i uczenia się. W szkole średniej ta umiejętność jest już w dużym stopniu wypracowana, natomiast w szkole podstawowej powinna być rozwijana przez całe osiem lat nauki. Dzięki zdolności do samodzielnego uczenia się i zarządzania swoim procesem zdobywania wiedzy każdy uczeń może łatwo wyznaczyć sobie cele, do których chciałby dążyć, ustalić plan działania i regularnie monitorować swoje postępy w opanowaniu materiału z wybranego przedmiotu.

Jak wykorzystać kaizen w doskonaleniu swojego warsztatu pracy?

Nauczyciele mogą wykorzystywać filozofię kaizen do podnoszenia jakości swojej pracy poprzez korzystanie z konstruktywnej informacji zwrotnej od uczniów, systematyczne przeglądanie i udoskonalanie projektów, stosowanie skutecznych metod nauczania oraz wykorzystywanie technologii do automatyzacji pracy.

10 zasad kaizen dla nauczycieli

1. Każdy nowy problem to nowa możliwość – zamieniaj kryzys w zysk.
2. Pytaj „Dlaczego?” aż pięć razy. Wnikaj w problem poprzez zadawanie dokładnych pytań. Jeśli pracujesz sam, zadawaj te pytania samemu sobie.
3. Wsłuchuj się w pomysły innych i czerp od każdej osoby w twoim otoczeniu – od innych nauczycieli, dyrektora szkoły, ale też od uczniów, ich rodziców czy wreszcie członków własnej rodziny. Uczęszczaj na kursy, warsztaty, bierz udział w pracy sieci współpracy nauczycieli.
4. Myśl nad tym, co możesz wprowadzić i zmienić w swoim warsztacie, tak aby jak najpełniej wykorzystać twój potencjał, twoje pasje, twoją wiedzę, a także środowisko, w którym pracujesz.
5. Odrzuć ustalony stan rzeczy. Spróbuj spojrzeć na swoją pracę z zupełnie innej, nowej perspektywy.
6. Wymówki są zbędne – to przejaw stagnacji, lęku i niepewności.
7. Wybieraj proste rozwiązania. Pamiętaj, że najlepsze są rozwiązania, które są adekwatne do możliwości „tu i teraz”.
8. Używaj swojego sprytu, swojej pasji, swojego uroku osobistego zamiast pieniędzy.
9. Na bieżąco koryguj pomyłki zarówno w pracy pedagogicznej, jak i dydaktycznej.
10. Pamiętaj, że ulepszanie twojej pracy nigdy się nie skończy! Niewykluczone, że to, co dzisiaj jest dobrym rozwiązaniem, jutro będzie musiało ulec zmianie. Pogódź się z tą myślą.

Filozofia kaizen może być pomocna w rozwiązywaniu wielu problemów i dostosowywaniu się do warunków panujących w szkole. Przykładowo, wielu uczniom mającym trudności z matematyką kłopot sprawia

wykonywanie zadań zarówno na lekcji, jak i w domu. Możemy wykorzystać kaizen jako metodę stopniowego przyzwyczajania ich do regularnego poświęcania czasu na opanowanie reguł i strategii rozwiązywania zadań.

Osobiście od kilku lat wykorzystuję filozofię kaizen w pracy nauczyciela bibliotekarza, a dodatkowo uczę się za jej pomocą języka francuskiego. Podjęłam naukę na nowo po bardzo długiej przerwie. Moim celem jest osiągnięcie poziomu B2 i zdanie egzaminu DELF. Metoda nauki języka odwołująca się do zasad kaizen polega na podzieleniu materiału na części i codziennym powtarzaniu wybranej partii. Wystarczy poświęcić 15–20 minut na powtórzenie już znanego zagadnienia i pracę z nowym materiałem. Trzeba tylko przestrzegać tej zasady.

Taką metodę warto zaproponować uczniom. Zaczynamy od reguły „pięciu minut”. Tak, niech poświęcą na naukę zaledwie pięć minut – zachęcamy uczniów, aby w tym czasie przeczytali jedno–dwa zdania lub wykonali jedno ćwiczenie. Ważne jest jednak to, aby codziennie poświęcali te pięć minut, w dodatku robili to o tej samej porze. To proste zadanie i najprawdopodobniej nawet najbardziej leniwi i niezmotywowani uczniowie przyznają, że pięć minut to bardzo niewiele, w związku z czym poradzą sobie bez problemu. Zapewne wiele osób zaskoczy również fakt, że nauczyciel prosi tylko o naukę przez „pięć minut”. Po kilku dniach regularnej nauki według tej reguły – przez pięć minut, każdego dnia o tej samej porze, ze skupieniem na tym samym zagadnieniu – zauważymy pozytywny wpływ tej techniki na motywację naszych uczniów oraz ich zachowanie w długoterminowej perspektywie. Kiedy uczeń utrwali wykonywanie zadania przez pięć minut dziennie, nadejdzie właściwy moment na stopniowe zwiększanie czasu nauki do siedmiu czy dziesięciu minut, aż nasz podopieczny osiągnie biegłość nabytą poprzez długą praktykę, z której w pewnym sensie nawet nie zdawał sobie sprawy. W końcu było to tylko „pięć minut”.

Innymi słowy, metoda kaizen w dużej mierze polega na tworzeniu nawyku, który stopniowo staje się rutyną. Uczeń otrzymuje doskonałe narzędzie, które skutecznie pomoże mu w pokonaniu lenistwa, zwłaszcza w takich obszarach, które sprawiają mu największe trudności – bez względu na to, czy mówimy tu o matematyce, historii czy językach obcych. Aby wprowadzić swoich podopiecznych w tę metodę i jeszcze bardziej ją uatrakcyjnić, proponuję zastosowanie technik grywalizacji i przedstawienie jej w formie gry lub wyzwania, np.: „Czy będziesz w stanie poświęcić pięć minut dziennie na naukę języka angielskiego?”. Młodzi

**Aby czytać dalej, potrzebujesz pełnego dostępu.
Przeglądaj wszystkie materiały w ramach abonamentu lub prenumeraty.**

Korzyści:

- nielimitowany dostęp do treści,
- aktualizacje materiałów w niezbędnikach, nawet do 2 razy w tygodniu,
- e-czasopisma w nowej, wygodnej formie,
- dodatkowe materiały i wzory dokumentów do pobrania,
- dostęp do porad cenionych ekspertów i praktyków,
- zniżki na kolejne produkty, szkolenia i webinary

i znacznie więcej...

**Zamów na: www.oficynamm.pl
lub skontaktuj się z nami: 800 702 902, bok@oficynamm.pl**